

Terveys ja hyvinvointi

Kuntoluokkakamera helpottaa ison karjan tarkkailua

Satu Kangas-Viljamäki
HAAPAJÄRVI

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDUn tiloissa tutustuttiin viime viikolla nautojen kuntoluokitukseen ja sen helpottamiseksi kehitettyyn kuntoluokkakameraan.

-Kuntoluokka ilmaisee käytännössä lehmän lihavuuskuntoa, rasvavarastoja ja ruokinnan onnistumista, kertoo ProAgria Keski-Pohjanmaan maidontuotannon asiantuntija **Elina Järvenoja**.

Suomessa on yleisimmin käytössä luokitus yhdestä viiteen, missä ykkönen tarkoittaa kuihtunutta eläintä, kakkonen laihaa, kolmonen hyvää, nelonen pyörästynyttä ja viitonen yllihavaa.

-Tavoitteena on pitää kuntoluokka mahdollisimman tasaisena koko naudan elämänsä ajan ja ihanteellisin se olisi silloin, kun luokka pysyy 3-3,5 kieppeillä - myös hiehoilla, Järvenoja kertoo.

Kuntoluokitus on tehty tiloilla tähän saakka pääasiassa silmämääräisesti. Kun lehmän kuntoa arvioidaan, Järvenoja kiinnittää ensi huomiota takkaa päin katsottaessa lehmän selkärangan ja lonkkakyhmyjen linjaan.

-Lonkkakyhmyjen väliin pitäisi jäädä kuoppaa jonkin verran. Toinen asia mihin itse kiinnitän huomiota on hännän kuoppa, miten syvä se on vai onko sitä lainkaan.

Nautojen kuntoluokitus on tärkeää, sillä se antaa ajankohdataista dataa muun muassa pillevästä ketoosista.

-Kun lehmät luokitellaan säännöllisesti, näemme onko jonkun eläimen kunto nousu- vai laskusuunnassa. Jos lehmä on liian lihava, se vaikeuttaa tiinehtymistä ja poikimisen jälkeistä herumista vaikuttaen sitä kautta lehmän tuotokseen. Kaikki lehmät pitäisi

kuntoluokitaa vähintään heti poikimisen jälkeen, 2-3 kuukauden kuluttua poikimisesta ja ennen umpeen laittamista, Järvenoja sanoo.

Kun karjojen koot kasvavat, on ymmärrettävää, että yrittäjän mahdollisuudet kaikkien lehmien kuntoluokittamiseen vähenevät.

-Kuntoluokkakamera vastaa tähän huutoon. Kamera asetetaan navettaan sellaiselle paikalle, missä eläimet kulkevat sen alta useammin päivässä, kuten robotin portille tai vaikkapa lypsyaseman erotteluportille, **Marjaana Pelto** DeLavalilta kertoo.

Kamera 3D-kuvaa naudat useita kertoja päivässä ja muodostaa algoritmin avulla niistä lehmälle kuntoluokan päivittäin.

-Dataa ei kuitenkaan pidä kerätä pelkän datan vuoksi. Sitä pitää myös osata käyttää ja ottaa huomioon muun muassa ruokinnassa. Koko touhun tavoitehan on ylläpitää taloudellista ruokintaa, lisätä tuotosta ja sitä kautta tilan tulosta, ProAgria Oulun maitotila-asiantuntija **Tarja Paatero** sanoo.

Paatero tuntee tiloja, missä kamera on jo käytössä.

-Jatkuva data ja sen huomioiminen eläinten ruokinnassa on tuonut tiloille säästöjä rehun kulutuksessa. Kun mukaan lasketaan vielä esteetön heruminen ja poikimavälin tiheneminen, hyvän puolelle on päästy jopa tuhannelle eurolla lehmää kohden, Paatero kertoo.

Kuntoluokituspäivän järjesti Nivalan Kaupungin hallinnoima Agroteknoa Jokilaaksoihin -hanke, jossa JEDU ja ProAgria Keski-Pohjanmaa on mukana hankkeen osatoimijoina lisäksi tapahtumassa mukana olivat myös yksityisraha osuudella hankkeessa mukana olevat, DeLaval ja ProAgria Oulu.

Tarja Paatero tarkastaa aina myös lehmän pötsin täyteisyyden, joka näkyy lehmän kylkikolmiosta. - Jos kyljen "kolmio" näkyy todella selvästi, lehmä ei ole syönyt. Miksi ei, se pitää selvittää, Paatero sanoo. Paateron työskentelyä seurasi sivusta JEDUn navetan karjanhoitaja Patrik Kinnunen. SATU KANGAS-VILJAMÄKI

Kamera ja silmä samaa mieltä

Päivän päätteeksi Kuntoluokkakamera-päivään osallistuneet siirtyivät navettaan, missä **Tarja Paatero** opetti kuulijoille, miten lehmä kuntoluokitetaan.

-Lehmää tarkastellaan perästä päin. Aloitan kuntoluokituksen yleensä siitä, että laitan mapin lehmän lonkkakyhmyyn ja selkärangan väliin. Jos mapin alta ei päivä paisa, ollaan liikalihavuuden puolella, mutta jos väliin

mahtuvat sormet, ollaan hyvän puolella. Jos muodostuneeseen aukkoon menee koko käsi, ollaan laihan puolella.

Seuraavaksi Paatero tarkasteli lehmän okahaarakkeita, joiden pitäisi muodostaa lehmän kylkeen hyllyn ja haarakkeiden päiden pitäisi erottua jonkin verran.

-Jos emännän kahvikuppi pysyy selkärangan päällä vaivatta, niin silloin mennään lihavuuden

puolella.

Lopuksi Paatero tarkisti häntäkuopan ja sen, miten sieltä saa ihosta kiinni.

Noin 40-50 lehmän katsomiseen kuluu vähintään tunti, joten kameran käyttö on isomman karjan kanssa suotavaa.

Samalla, kun Paatero opetti, katsojat saivat tehdä esitellyille lehmille omat arvionsa, joita verrattiin myöhemmin kameran tekemiin luokituksiin. Kaikki arviot olivat lin-

jassa, vaikka silmämääräisesti lähes kaikki yksilöt arvioitiin hieman yläkanttiin.

-Tärkeintä tässä onkin lehmien nousevin ja laskevien luokkien kiinnisaaminen ja niihin oikein reagoimina, Paatero sanoo.

Päivässä mukana ollut kuntoluokkakamera on Agroteknoa -hankkeen vuokraama laite ja se on Haapajärven JEDUlla koe-käytössä.

JOHANNAN LIKUNTA ja LIHASHUOLTO
Koulutettu hieroja - urheiluhieroja
Ollintie 16 86800 PYHÄSALMI
p.040-576 3566

HAMMASLÄÄKÄRI
Jukka Tikanmäki
Tuomo Ilvesvuori
Ajanvaraus
P. (08) 782 100
Myös särkypotilaat

HAMPAANKOLO KY
PYHÄSALMEN HAMMASHOITOLA
LAGUKSENTIE 4, P. 782 100

TAKSI
VOITTO RAPINOJA
• Voitto p. 040 5032 498
• Pekka p. 0400 395 895
• Tilataksi 1+8 • Paaritaksi
• Invataksi • TV/DVD
Parempaan palvelun puolesta

Kosmetologipalvelut ja hieronta
Kauneus tuulet
Aleksintie 1, 86710 Kärsämäki • P. 040 865 7705

HOIVAPALVELU
Kotiranta
Kotihoito • Tukipalvelut • Omaishoitajan sijaisuuDET
SOITA JA KYSY LISÄÄ! Irja Kamula p. 044 5651 864
Palvelumme ovat kotitalousvähennyskelpoisia!

Selänne
Ylläty tehokkaasta mainonnasta
Kysy tarjous
Antti Rahkola p.040-1758170